Sisäministeriö

Lausuntopyyntö

15.10.2026 VN/26709/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta asuinrakennusten väestönsuojien kunnostamiseen vuosina 2026 ja 2027

Johdanto

Sisäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta asuinrakennusten väestönsuojien kunnostamiseen vuosina 2026 ja 2027.

Tausta

Petteri Orpon hallitus päätti kevään 2025 kehysriihessä sisäisen turvallisuuden valmiuspaketista, jossa yhtenä kokonaisuutena oli väestönsuojelun kehittäminen. Vuoden 2025 toisessa lisätalousarviossa väestönsuojelun kehittämiseen myönnettiin vuosille 2025–2027 yhteensä 21 miljoonaa euroa. Tästä määrärahasta osa on tarkoitus käyttää väestönsuojien kunnostamiseen tarkoitettuihin valtionavustuksiin. Määräraha on kolmivuotinen siirtomääräraha, jonka käyttöaika päättyy 31.12.2027.

Väestönsuojien nykytilaa koskeneen selvityksen (Valtioneuvoston julkaisuja 2023:57) mukaan Suomessa oli vuoden 2022 lopussa noin 50 500 väestönsuojaa ja niissä oli yhteensä noin 4,8 miljoonaa suojapaikkaa. Väestönsuojia on rakennettu Suomessa 1930-luvulta alkaen. Väestönsuojien rakentamista koskevat vaatimukset ovat olleet erilaisia eri aikoina, ja siksi olemassa olevien väestönsuojien tekninen taso ja varustelu vaihtelevat merkittävästi.

Tavoitteet

Asetuksessa säädettäisiin uudesta määräaikaisesta asuinrakennusten väestönsuojien kunnostamiseen ja käytettävyyden parantamiseen tarkoitetusta avustuksesta. Avustuksen tarkoituksena on edistää asuinrakennusten väestönsuojien kunnostamista ja kannustaa väestönsuojien omistajia parantamaan väestönsuojien käytettävyyttä muun muassa Ukrainasta saatujen kokemusten pohjalta. Asetus annettaisiin valtionavustuslain nojalla.

Avustusta myönnettäisiin asuinrakennuksen väestönsuojan ilmanvaihtojärjestelmän peruskorjaukseen, viestiyhteyksien ajanmukaistamiseen ja varavoimavalmiuksien toteuttamiseen sekä väestönsuojan esteettömyyden parantamiseen. Lisäksi avustusta voisi saada väestönsuojan tiettyjen varusteiden ajantasaistamiseen.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/26709/2026.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.sm(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Sisäministeriö, PL 26, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/26709/2026. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus SM022:00/2026). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 11.11.2026. Ruotsinkielinen asetusluonnos lisätään lausuntopalveluun mahdollisimman pian ja sille varataan vastaava lausuntoaika kuin suomenkieliselle asetusluonnokselle.

Lausuntoaika on neljä viikkoa. Pääsääntöä lyhyempi aika johtuu asian kiireellisyydestä. Avustushaku pyritään saamaan auki mahdollisimman pian, jo vuoden 2026 puolella, koska määrärahan käyttöaika päättyy 31.12.2027.

Valmistelijat

Lisätietoja antavat projektipäällikkö Ira Pasi, yli-insinööri Jaana Rajakko ja neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi. Sähköpostiosoite on muotoa etunimi.sukunimi@gov.fi.

Linkit

https://intermin.fi/hankkeet/hankesivu?tunnus=SM022:00/2026 - Hankesivu

https://intermin.fi/sv/projekt-och-lagberedning/projektsida?tunnus=SM022:00/2026 - Projektsida

Liitteet:

Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta asuinrakennusten väestönsuojien kunnostamiseen vuosina 2026 ja 2027.pdf - Asetusluonnos

Perustelumuistio, VNA valtionavustuksesta väestönsuojien kunnostamiseen.pdf - Muistioluonnos

Jakelu:

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Karjalan pelastuslaitos
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
Etelä-Savon hyvinvointialue ja pelastuslaitos
Finanssiala ry
Helsingin kaupunki
Helsingin pelastuslaitos
Huoltovarmuuskeskus
Hyvinvointialueyhtiö HYVIL Oy
Invalidiliitto ry
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
Kainuun hyvinvointialue
Kainuun pelastuslaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kanta-Hämeen pelastuslaitos
Kaupan liitto ry
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan pelastuslaitos
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Suomen pelastuslaitos
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue ja pelastuslaitos
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat – KOVA ry
Kuluttajaliitto ry
Kymenlaakson hyvinvointialue

Kymenlaakson pelastuslaitos
Kynnys ry
Lapin hyvinvointialue
Lapin pelastuslaitos
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Lupa- ja valvontavirasto
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos
Maa- ja metsätalousministeriö
Naisten Valmiusliitto ry
Näkövammaisten liitto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Pelastusopisto
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkanmaan pelastuslaitos
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan pelastuslaitos
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue ja pelastuslaitos
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Savon pelastuslaitos
Puolustusministeriö
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Päijät-Hämeen pelastuslaitos
Rakennustarkastusyhdistys RTY
Rakennusteollisuus RT
RIL ry
Satakunnan hyvinvointialue
Satakunnan pelastuslaitos
Sosiaali- ja terveysministeriö
Statens ämbetsverk på Åland / Ahvenanmaan valtionvirasto
Suomen Isännöintiliitto ry
Suomen Kiinteistöliitto ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Palokalustoliikkeiden Yhdistys ry
Suomen Palopäällystöliitto ry
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ry
Suomen yrittäjät ry
Suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL ry
Synförbundet
Sähkö- ja teleurakoitsijat STUL ry
Sähkösuunnittelijat NSS ry
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry
Teknisen Kaupan Liitto ry
Turva-alan yrittäjät ry
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö

Ulkoministeriö
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Valtokonttori
Vammaisfoorumi
Vanhusasiavaltuutettu
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Verohallinto
Väestönsuojayhdistys VSR ry
Väestönsuojien tarkastajat ry
Ympäristöministeriö
Ålands landskapsregering / Ahvenanmaan maakunnan hallitus

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Ryynänen Pasi
Sisäministeriö

Rajaniemi Kirsi
Sisäministeriö